

Columna, el nou continent de Planeta

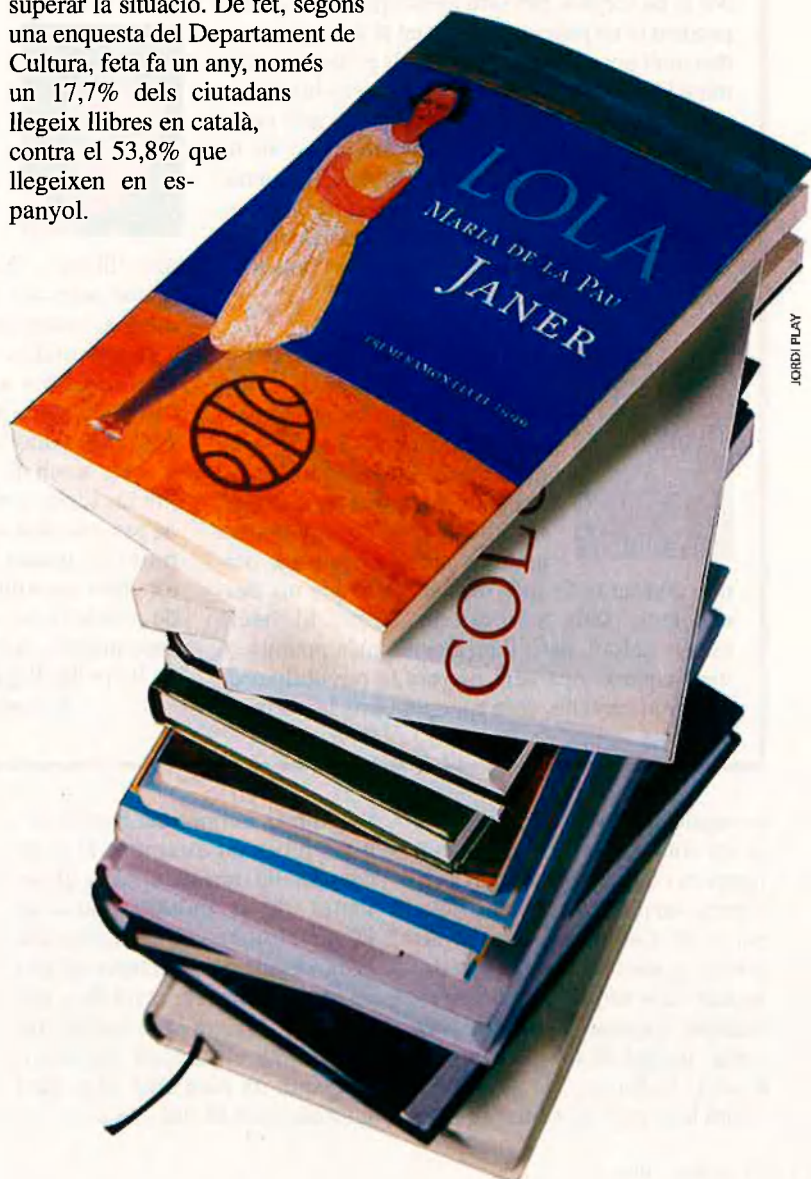
L'editorial Columna ha entrat en el Grup Planeta, que n'ha adquirit el 85% de les accions. D'aquesta manera, el sector editorial català ha vist com la tercera editorial més important del país ha entrat a formar part del primer grup editorial llatinoamericà.

El món editorial no pot defugir els processos de concentració que es donen en tots els sectors econòmics en un moment de globalització i d'internacionalització de l'economia. Seguint aquesta dinàmica, l'estiu passat el grup Planeta i l'editorial Columna tancaven un acord segons el qual el Grup Planeta comprava el 85% de les accions de Columna. Concretament, adquiriria les accions d'Alex Susanna, Ricard Badia i Julián Vinuales, d'Enciclopèdia Catalana i una part de les accions de Miquel Alzueta, editor de Columna, que s'hi ha quedat com a soci minoritari, amb el 15% restant. Amb la compra de l'Editorial Columna, el Grup Planeta ha fet una aposta important en l'edició en català.

En un mercat petit com el català, amb dues grans editorials que són Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, i un important teixit d'editorials petites, caldrà veure les repercussions que pot tenir el fenomen de la concentració i com afectarà els escriptors. Tant des de l'editorial Columna, com des del Grup Planeta, com d'Enciclopèdia Catalana o de la Magrana, tots els implicats coincideixen a dir que els processos de concentració són pràcticament inevitables, si no hem d'anar contra corrent, i també, encara que amb matisos, que sempre hi haurà mercat per a les editorials petites, que són uns actors molt importants per al sector. Ara, més que no a la concentra-

ció, sembla que les editorials petites hauran de plantar cara a la poca sortida que actualment tenen els llibres en català i, per tant, hauran de buscar alternatives per superar la situació. De fet, segons una enquesta del Departament de Cultura, feta fa un any, només un 17,7% dels ciutadans llegeix llibres en català, contra el 53,8% que llegeixen en espanyol.

Per què Columna passa a Planeta? "L'entrada en un grup com Planeta permetrà que Columna tingui més presència en el mercat català, que és allò que

JORDI FLAY

La compra, vista pels autors d'editorial Columna

Isabel-Clara Simó. A mi, com a autora, la compra de l'editorial m'és indiferent, perquè no m'afecta (Columna manté la seva autonomia i serà dirigida per les mateixes persones), i pel que fa a la possibilitat d'entrar en el mercat espanyol, sóc més escèptica, perquè és vetat. No és un problema de traducció, sinó d'acceptació. No és gens fàcil. La nostra literatura necessita una ventilació en dos sentits: de dins enfora i de fora endins, que s'ha de fer amb una política de traduccions arriscada.

El món tendeix als processos de concentració i aquest n'és un, tot i que, inevitable, no hi ha res. No m'ha sorprès, però em penso que l'editor independent té un paper important en el futur, i en queden molt pocs. A més, crec que els petits tenen una missió important en la societat: l'especialització en alguna branca. No és que el petit tingui més poder que el gran per a descobrir nous escriptors –de fet el gran té més mitjans–, és un problema d'interès.

Ara com ara, l'interès dels editors o directors literaris va molt a la baixa, en general, i és lamentable el panorama de poques facilitats que es donen als nous autors. S'haurien d'arriscar més.

Alfred Bosch. El fet que l'editorial Columna passí a formar part de Planeta em sembla bé, perquè anirà lligada a un grup que és una gran institució del país, poderós i fort. Per als autors que continuen publicant amb Columna és positiu, perquè podran tenir més difusió, però per als desconeguts, serà més difícil. Potser hi haurà menys autors, però llançaments més potents. A més, aquesta operació ofereix la possibilitat de passar al castellà, cosa que pot obrir la porta als

altres idiomes. Per tant, pot facilitar la difusió internacional de la literatura catalana. De fet, d'autors catalans ben distribuïts al castellà, no n'hi ha gaires, sigui per qüestió de mercat, sigui per les empreses o pels mateixos autors, i això hi pot ajudar.

El fenomen de la concentració no és exclusiu del sector editorial. Les editorials que preten guanyar ser comercials s'han d'ajuntar amb unes altres. Ara, les editorials en què la quantitat de la venda no és tan important i que preten difondre tipus de llibres diferents, com la poesia, també poden sobreviure i ser econòmicament viables, sense necessitat de desaparèixer o formar part d'un gran grup.

Ferran Torrent. La compra de l'editorial Columna em sembla bé, perquè és un salt qualitatiu. Passem d'una bona editorial a una de magnífica, amb una maquinària potent, que permet la promoció dels autors, una millor distribució dels llibres... Això quant a mercat català, però també permetrà més possibilitats d'entrar en el mercat espanyol i internacional perquè Planeta s'ha consolidat en alguns països europeus. Crec, doncs, que per als autors és positiu.

Els processos de concentració són inevitables, però les editorials petites que fan polítiques d'autor tenen un paper molt important en el món literari i, per tant, confie que es mantindran. Ha de ser possible que convisquen les grans editorials i les petites. Les grans solen apostar per autors més consolidats, però les petites, que no han de vendre tant, poden apostar per autors més desconeguts. A mi, com a lector, també m'agrada de poder llegir autors desconeguts.

Informació recollida per Teresa Salas

perseguiu, i que el català es trobi en condicions d'igualtat amb llengües com el castellà o el portuguès –explica Miquel Alzueta, editor de Columna–. A més, els nostres autors en llengua catalana han de sortir més al mercat en castellà, i aquest acord obre més portes perquè la seva obra es difongui. Columna, de fet, mantindrà la seva línia editorial, però

tindrà més mitjans per buscar autors i projectar escriptors al mercat castellà, que és un dels grans reptes de la cultura catalana. D'una altra banda, les editorials cada vegada més es converteixen en instruments al servei dels autors, de manera que buscar un pont amb el mercat espanyol i, d'aquí, un pont amb el mercat internacional és una cosa que els

editors ens hem de plantejar seriosament”.

Aproximadament un any i mig abans de tancar l'acord, Columna havia intentat de negociar amb Mondadori però sense èxit. L'entesa amb el Grup Planeta, en canvi, va ser fàcil i ràpida. Alzueta explica: “Era l'empresa ideal. El fet de radicar a Barcelona fa més fàcil d'entendre la identitat i la

idiosincràsia del mercat català, i quant a operativitat i funcionament també ens resulta còmode”.

Des del Grup Planeta, Ymelda Navajo, directora de la Divisió Editorial Llibreries, explica que el Grup Planeta volia potenciar l'edició en català i l'aposta més normal era de participar en una editorial capdavantera del sector, com Columna. De fet, el projecte d'aquest grup és de crear una àrea catalana en l'àmbit de la Divisió Editorial Llibreries: “Amb el temps coordinarà tota l'edició en català que es fa al grup, però mantenint la identitat i la direcció de cada segell”. D'aquesta àrea, se'n farà càrrec Miquel Alzueta.

Paper de les editorials petites. Les editorials petites, descobridores de bons autors, han vist més d'una vegada com els els han arrabassat les grans editorials, amb considerables ofertes econòmiques. De fet, és més freqüent que una editorial petita s'arrisqui i aposti per un nou escriptor o publicui un tipus de llibre minoritari que no pas una gran editorial, que sol buscar rendiments immediats i que aposta, doncs, pels llibres més venuts, *best sellers* i autors ja consolidats.

“En el futur cal ser realistes; vénen temps difícils per a les editorials petites o molt petites, però no “per causa” o a conseqüència” d'això, sinó perquè el percentatge de lectors que tria un llibre en català és molt baix”, manifesta Carles Jordi Guardiola, editor de la Magrana. Tot i això, creu que no acabaran desapareixent, perquè tenen una alternativa: el castellà, que cada vegada tindrà més pes. “A les editorials només en català, els costarà molt de sobreviure, i per això hi ha d'haver editorials mixtes, en català i en castellà”.

Les grans editorials s'alimenten de les petites i els reconeixen aquesta funció, bàsica per al sector. Des d'Enciclopèdia Catalana, el director general, Benet Llebaria, explica que són necessàries per al sector perquè saben recollir dins la societat els

ARXIU / EFE

Segons Planeta, el grup volia potenciar l'edició en català i l'aposta normal era participar en una empresa capdavantera.

autors de futur, i aconseguir un tracte molt humà. “A més, són la llavor dels grans editors i poden transformar-se en els grans grups editorials del futur”. Llebaria pensa que les editorials petites no desapareixeran mai. “La vida mitjana d'aquestes empreses –diu– pot ser més petita, però sempre en sortiran de noves i algunes de petites arribaran a ser grans”.

Ymelda Navajo, de Planeta, considera que aquesta mena de processos de concentració són inevitables però sempre “mantenint un equilibri que permeti que les editorials petites i mitjanes, que compleixen una funció extraordinària, puguin continuar existint”.

I Miquel Alzueta, de Columna, també opina que el mercat de l'editorial petita sempre hi serà, “i és bo que hi hagi aquestes editorials perquè donen diversitat al mercat i a vegades tenen més sensibilitat per a descobrir nous valors”. Ara, en vist de la competència del mercat i dels processos de concentració, Alzueta entén que seria bo que s'establiessin acords entre les editorials per donar vida a tots tres segments: petit, mitjà i gran”.

Teresa Salas

Jose Manuel Lara Bosch és conseller delegat de Planeta. A més de Columna, el grup també és propietari de Seix Barral, Destino, Ariel i Crítica, entre d'altres, i s'ha aliat amb Bertelsmann pel que fa a llibres de butxaca.

ARXIU / CARMÉ PUÉRTOLAS

Miquel Alzueta és l'únic accionista original de Columna que encara té accions. Ell coordinarà l'edició en català de tot el grup Planeta, tot respectant els diferents segells.